

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА БІЗНЕС-ЕКОНОМІКИ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан фізико-математичного факультету

Михайло КАЛЕНИК

« 31 » серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІКРО- ТА МАКРОЕКОНОМІКА

галузь знань 07 Управління та адміністрування

спеціальність 075 Маркетинг

Освітньо-професійна програма Маркетинг

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією
фізико-математичного факультету

« 31 » серпня 2023 р.

Голова

Оксана ОДІНЦОВА, к. фіз.-мат. наук,
доц.

Суми – 2023

Розробник:

Олена ОМЕЛЬЯНЕНКО, доктор філософії, старший викладач кафедри бізнес-економіки та адміністрування Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри бізнес-економіки та адміністрування Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

Вікторія БОЖКОВА, д.е.н., професор кафедри бізнес-економіки та адміністрування

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
1-й		1-й	
Семестр			
1-й		1-й	
Лекції			
26 год.		6 год.	
Практичні, семінарські			
28 год.		6 год.	
Лабораторні			
Самостійна робота			
94 год.		136 год.	
Консультації:			
2 год.		2 год.	
Загальна кількість годин – 150	Вид контролю: екзамен		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Мікро- та макроекономіка» є формування у здобувачів вищої освіти системи спеціальних теоретичних знань щодо понятійно-категоріального апарату макро- та мікроекономіки; ґрунтовне оволодіння сутністю економічних явищ і процесів; забезпечення базової фундаментальної теоретичної підготовки, необхідної для подальшого вивчення циклу економічних дисциплін; глибоке розуміння законів і основних тенденцій економічного розвитку суспільства; розкриття інструментів та механізмів функціонування економічного розвитку на основі його найбільш відомих світових моделей та стратегій.

Завданнями навчальної дисципліни «Мікро- та макроекономіка» є:

- вивчення впливу поведінки економічних суб'єктів та економічної політики на обсяг споживання та інвестицій, валютні курси, рівень інфляції, рівень безробіття, торговельний баланс;
- дослідження факторів, які визначають зміну рівня цін і заробітної плати, обсяг грошової маси на макро- та мікрорівні;
- визначення впливу макроекономічної політики на ефективність функціонування мікроекономічних підсистем;
- виявлення кращих надбань теорії та практики господарювання, способів і методів ефективного використання обмежених ресурсів виробництва;
- розкриття закономірностей суспільного відтворення, економічного зростання;
- дослідження особливостей сучасного стану функціонування і перспективи розвитку економічної системи;
- аналіз впливу світогосподарських зв'язків на державні бюджет і борг, платіжний баланс тощо;
- дослідження умов, чинників та результатів функціонування національної економіки як єдиного цілого.

Об'єктом навчальної дисципліни «Мікро- та макроекономіка» є якісна та кількісна характеристика стану економіки на мікро- та макроекономічному рівнях.

Предметом є основні закономірності формування та функціонування економічного розвитку.

Відповідно до ОПП вивчення навчальної дисципліни «Мікро- та макроекономіка» передбачає набуття таких компетентностей:

Інтегральна компетентність	ІК. Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	<p>ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК1. Здатність логічно і послідовно відтворювати отримані знання предметної області маркетингу.</p> <p>СК2. Здатність критично аналізувати й узагальнювати положення предметної області сучасного маркетингу.</p> <p>СК3. Здатність використовувати теоретичні положення маркетингу для інтерпретації та прогнозування явищ і процесів у маркетинговому середовищі.</p> <p>СК 5. Здатність коректно застосовувати методи, прийоми та інструменти маркетингу.</p> <p>СК 6. Здатність проводити маркетингові дослідження у різних сферах маркетингової діяльності.</p> <p>СК 8. Здатність розробляти маркетингове забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності.</p> <p>СК11. Здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків.</p> <p>СК 12. Здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу.</p> <p>СК 13. Здатність планування і провадження ефективної маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в крос функціональному розрізі.</p> <p>СК 14. Здатність пропонувати вдосконалення щодо функцій маркетингової діяльності.</p>

2. Передумови для вивчення дисципліни

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше: шкільний курс «Економіка».

3. Результати навчання за дисципліною

Цілями навчання є підготовка фахівців, які володіють сучасним ринково-орієнтованим мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками, необхідними для розв'язання завдань предметної області; формування загальних та фахових компетентностей майбутніх фахівців

ПРН 1	Демонструвати знання і розуміння теоретичних основ та принципів провадження маркетингової діяльності
ПРН 2	Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності.
ПРН 11	Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ECTS	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти
A	Оцінки « відмінно » заслугове відповідь здобувача вищої освіти, який виявляє бездоганні знання матеріалу, повноту аргументації; при цьому також враховується активність здобувача вищої освіти на практичних заняттях, виконання передбаченого програмою обсягу самостійної роботи. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтуються на глибокому знанні чинного законодавства, теорії та практики інноваційно-інвестиційних процесів.
B	Оцінки « дуже добре » заслугове відповідь здобувача вищої освіти, який недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Здобувач вищої освіти вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми та поточного контролю в цілому. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтуються на знанні чинного законодавства, теорії та практики інноваційно-інвестиційних процесів.
C	Оцінки « добре » заслугове відповідь здобувача вищої освіти, який недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому виконав не повністю.
D	Оцінки « задовільно » заслугове відповідь здобувача вищої освіти, який засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми поточного контролю не виконав.
E	Оцінки « задовільно » заслугове відповідь здобувача вищої освіти, який засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми поточного контролю.

FX	Оцінки «незадовільно» заслуговує відповідь, в якій допущені грубі помилки, незнання навчального матеріалу в межах програми навчального курсу; в розкритті змісту категорій здобувач допускає неправильні відповіді або зовсім не відповідає на питання; при цьому також враховується його активність на практичних заняттях, виконання передбаченого програмою обсягу самостійної роботи.
F	Оцінки «незадовільно» заслуговує відповідь здобувача вищої освіти, який мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні», може самостійно знайти в підручнику відповідь. не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми поточного контролю в цілому.

Розподіл балів

Поточний контроль	Тема	Поточний контроль*	Контроль самостійної роботи
РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ МІКРОЕКОНОМІЧНО ГО АНАЛІЗУ ТЕОРІЯ ПОВЕДІНКИ СПОЖИВАЧА. ТЕОРІЯ ВИРОБНИЦТВА. ТЕОРІЯ РИНКОВИХ СТРУКТУР	Тема 1	4	1
	Тема 2	4	1
	Тема 3	4	1
	Тема 4	4	2
	Тема 5	4	2
	Тема 6	4	2
	Тема 7	4	1
	Тема 8	4	1
	Тема 9	4	2
	Тема 10	4	1
	Тема 11	4	1
	Тема 12	4	2
	Тема 13	4	1
	Тема 14	4	1
Разом за темами		56	19
Поточний контроль		75	
Підсумковий контроль		25	
Загальна сума		100	

Результати навчання, здобуті у неформальній та / або інформальній освіті визначаються в системі формальної освіти у процесі опанування навчальної дисципліни в порядку визначеному Положенням про порядок

визнання результатів навчання у неформальній та / або інформальній освіті в СумДПУ імені А.С. Макаренка.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- усне опитування під час проведення практичних занять;
- проведення поточних письмових самостійних робіт;
- виконання практичних завдань;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- виконання здобувачами індивідуальних завдань;
- виконання тестових завдань;
- виконання творчих завдань;
- проведення екзамену відповідно до програми.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ МІКРОЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

ТЕОРІЯ ПОВЕДІНКИ СПОЖИВАЧА. ТЕОРІЯ ВИРОБНИЦТВА.

ТЕОРІЯ РИНКОВИХ СТРУКТУР

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ І МЕТОД МІКРОЕКОНОМІКИ

Мікроекономіка в системі економічних наук. Предмет, суб'єкти та об'єкти мікроекономіки.

Основні поняття та припущення мікроекономічного аналізу. Благо. Індивідуальне, суспільне, економічне і неекономічне (природне) блага. Проблема вибору. Альтернативна вартість. Ефективність. Економічні закони.

Ринок. Ринкові структури. Загальна характеристика ринкових структур.

Загальні та специфічні методи мікроекономічних досліджень. Загальні методи: спостереження, статистичний аналіз, економічний аналіз, експеримент. Специфічні методи: граничний аналіз, економічне моделювання. Позитивний і нормативний аналіз.

ТЕМА 2. ТЕОРІЯ ПОВЕДІНКИ СПОЖИВАЧА. БЮДЖЕТНЕ ОБМЕЖЕННЯ ТА СПОЖИВЧИЙ ВИБІР

Мета споживача у кардиналістській моделі. Кардиналістська функція корисності. Перший закон Госсена.

Мета споживача в ординалістській моделі. Ординалістська функція корисності. Криві байдужості та їх властивості. Гранична норма заміни благ.

Бюджетне обмеження споживача. Бюджетна лінія та її властивості.

Оптимізація вибору споживача на основі кардиналістської теорії. Правило максимізації корисності. Другий закон Госсена.

Оптимізація вибору споживача на основі ординалістського підходу. Рівновага споживача.

ТЕМА 3. ПОПИТ, ПРОПОЗИЦІЯ, ЦІНА, РИНКОВА РІВНОВАГА

Загальна характеристика ринкових змінних.

Аналіз попиту: попит, обсяг попиту, закон попиту, функція попиту, чинники попиту. Виключення із закону попиту.

Аналіз пропозиції: пропозиція, обсяг пропозиції, закон пропозиції, функція пропозиції, чинники пропозиції.

Ринкова рівновага: утворення ринкової ціни та її роль. Моделі ринкової рівноваги.

Поняття еластичності. Види та показники еластичності. Цінова еластичність попиту та її чинники. Перехресна еластичність попиту та еластичність попиту за доходом.

Еластичність пропозиції: показники, види, чинники. Часові періоди і зміна еластичності попиту та пропозиції.

Практичне застосування теорії еластичності.

ТЕМА 4. ТЕОРІЯ ВИРОБНИЦТВА. ВИТРАТИ ВИРОБНИЦТВА

Теорія виробництва. Поняття виробничої функції. Види виробничих функцій. Гранична норма технологічного заміщення. Ізокванта.

Постійні і змінні чинники. Показники продуктивності змінного фактора: сукупний, середній та граничний продукти. Закон спадної віддачі.

Виробництво в довгостроковому періоді. Ефект масштабу. Вибір фірмою економічно ефективного способу виробництва. Мінімізація сукупних витрат для заданого обсягу. Траєкторія розвитку фірми.

Рівновага виробника. Ізокоста.

Теорії витрат виробництва і прибутків.

Поняття витрат. Економічний і бухгалтерський підходи до визначення витрат. Альтернативні витрати.

Витрати виробництва в короткостроковому періоді. Типова динаміка витрат виробництва та чинники, що впливають на неї. Закон зростаючих граничних витрат.

Функція витрат в довгостроковому періоді.

Поняття прибутку. Економічний і бухгалтерський прибуток. Економічний прибуток як мета діяльності фірми. Парадокс прибутку.

Максимізація прибутку в короткостроковому періоді.

ТЕМА 5. РИНОК ДОСКОНАЛОЇ КОНКУРЕНЦІЇ. ТЕОРІЯ МОНОПОЛІЇ

Ознаки абсолютно конкурентного ринку. Попит на продукцію конкурентної фірми.

Фірма на конкурентному ринку. Методи та моделі визначення оптимального обсягу виробництва. Загальне правило максимізації прибутку.

Максимізація прибутку конкурентною фірмою в короткостроковому періоді.

Крива пропонування абсолютно конкурентної фірми і галузі в короткостроковому періоді. Надлишок виробника.

Довгострокова крива пропонування конкурентної фірми та конкурентної галузі.

Переваги і недоліки досконалої конкуренції.

Монополія і конкуренція. Основні ознаки чистої монополії.

Максимізація прибутку монополістом. Коротко- і довгострокова рівновага монополії.

Соціально-економічні наслідки монополії. Природна монополія.

Цінова дискримінація. Монопольна влада і суспільні витрати.

ТЕМА 6. МОДЕЛІ МОНОПОЛІСТИЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ ТА ОЛІГОПОЛІЇ

Ознаки та особливості ринку монополістичної конкуренції

Диференціація продукту. Цінова і нецінова конкуренція. Роль диференціації продукту і реклами як інструментів нецінової конкуренції.

Моделі коротко- і довгострокової рівноваги монополістичного конкурента. Крива попиту фірми в умовах монополістичної конкуренції.

Характерні риси та причини поширення олігополії. Особливості поведінки олігополіста. Ламана крива попиту олігополіста.

Моделі рівноваги олігополії. Моделі олігополістичного ціноутворення.

ТЕМА 7. ЦІНОУТВОРЕННЯ НА РИНКУ ФАКТОРІВ ВИРОБНИЦТВА

Пропонування праці на досконало конкурентному ринку. Рівновага фірми і галузі на конкурентному ринку праці. Ціноутворення на ринку праці.

Ринок капітальних активів. Ціна активу. Ринки фінансового капіталу. Ринок послуг капіталу. Рентна оцінка капіталу.

Ринок землі. Визначення ціни землі.

РОЗДІЛ 2.

ОСНОВНІ МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ, УМОВИ ЗАГАЛЬНОЇ РИНКОВОЇ РІВНОВАГИ ТА МАКРОЕКОНОМІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ

ТЕМА 8. МАКРОЕКОНОМІКА ЯК НАУКА. ПРЕДМЕТ І МЕТОДИ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

Вступ до макроекономіки. Місце макроекономіки в економічній науці. Суперечності між суспільними потребами та економічними ресурсами – головна проблема макроекономіки. Ефективність економіки та головне завдання макроекономіки.

Об'єкт і предмет макроекономіки. Змішана економічна система як об'єкт макроекономіки. Моделі змішаної економіки. Суб'єкти змішаної економіки. Механізм функціонування економіки як предмет макроекономіки. Позитивна й нормативна функції макроекономіки. Макроекономіка та економічна політика.

Історія розвитку макроекономічної науки.

ТЕМА 9. МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНИХ РАХУНКІВ

Система національних рахунків як нормативна база макроекономічного рахівництва. Суть системи національних рахунків та її відмінність від системи балансу народного господарства. Основні методологічні принципи системи національних рахунків. Сектори та рахунки в системі національних рахунків.

Основні показники макроекономічних вимірювань. Валовий випуск та валовий внутрішній продукт. Кінцева та проміжна продукція. Методи обчислення валового внутрішнього продукту: виробничий, кінцевого використання, розподільчий. Безподатковий дохід. Валовий національний дохід та валовий наявний національний дохід. Макроекономічні показники на чистій основі.

Номінальні та реальні макроекономічні показники. Постійні та поточні. Номінальний та реальний ВВП. Темпи зростання та приросту ВВП. Індекси цін та дефлятор ВВП.

ТЕМА 10. МАКРОЕКОНОМІЧНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ. БЕЗРОБІТТЯ ТА ІНФЛЯЦІЯ ЯК ПРОЯВ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Економічні коливання. Причини економічних коливань. Показники економічної активності. Тривалість та матеріальна основа економічних циклів. Фази економічного циклу. Характеристика фаз економічного циклу. Заходи державної економічної політики на різних фазах економічного циклу.

Структура ринку праці. Сутність безробіття. Види безробіття. Причини безробіття. Природний рівень безробіття. Наслідки безробіття. Закон Оукена.

Сутність інфляції. Вимірювання інфляції. Рівень інфляції. Темп інфляції. Види інфляції за темпами зростання цін. Інфляція за критерієм прояву. Інфляція за критерієм причинності. Збалансована і незбалансована інфляція. Очікувана і неочікувана інфляція. Інфляція попиту. Інфляція витрат. Інфляція грошей.

Соціально-економічні наслідки інфляції. Втрати домогосподарств від інфляції. Вплив інфляції на доходи. Вплив інфляції на заощадження.

ТЕМА 11. ДЕРЖАВА В СИСТЕМІ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ. ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА

Роль держави у змішаній економіці. Обмеження ринкового механізму та необхідність державного втручання в економіку. Основні економічні і функції держави: формування правових засад функціонування економіки. захист конкуренції, перерозподіл доходів та ресурсів, стабілізація економіки.

Дискреційна фіскальна політика. Державні закупки і податки як інструменти фіскальної політики, спрямовані на попит. Автономний вплив державних закупок і податків на рівень виробництва. Мультиплікатор податків. Мультиплікатор збалансованого бюджету.

Автоматична фіскальна політика. Податки як вмонтовані стабілізатори економіки. Фіскальна політика, спрямована на пропонування. Попит і пропонування як об'єкти податкового варіанта фіскальної політики. Стимулюючий варіант впливу податків на пропонування. Крива А.Лаффера та можливість її практичного застосування.

Фіскальна політика та бюджетний дефіцит. Стимулююча фіскальна політика як фактор бюджетного дефіциту. Способи збалансування

державного бюджету: на щорічній основі, на циклічній основі, принцип функціональних фінансів, джерела фінансування бюджетне дефіциту.

ТЕМА 12. ГРОШОВИЙ РИНОК І МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА

Грошовий ринок. Грошове пропонування та грошові агрегати. Попит на гроші: попит на гроші для угод і попит на гроші як активи. Процентна ставка як ціна грошей. Залежність процентної ставки від попиту та пропозиції на грошовому ринку. Механізм досягнення рівноваги на грошовому ринку.

Банківська система та грошова пропозиція. Функції комерційних банків, їх зобов'язання та резерви. Норма обов'язкових резервів.

Грошово-кредитне регулювання економіки. Основні інструменти регулювання грошової пропозиції: операції з державними цінними паперами на відкритому ринку, процентна політика, нормування обов'язкових резервів комерційних банків. Вплив грошово-кредитної політики на рівень національного виробництва. Політика «дешевих» та «дорогих» грошей. Механізм антиінфляційної політики.

ТЕМА 13. РИНОК ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Зайнятість і безробіття. Неповна зайнятість та рівень безробіття. Види безробіття: фрикційне, структурне, циклічне. Повна зайнятість, природне безробіття та потенційний ВВП. Закон А. Оукена та втрати економіки від циклічного безробіття.

Ринок праці та механізм його функціонування. Попит, пропозиція і ціна робочої сили. Класична та кейнсіанські теорії ринку праці.

Державна політика зайнятості. Стимулююча політика як метод зменшення безробіття та її інфляційні наслідки. Крива Філіпса про зв'язок між інфляцією і безробіттям в короткостроковому і довгостроковому періодах. Висновки кривої Філіпса для політики зайнятості. Державні програми сприяння зайнятості населення.

Економічна нерівність та політика соціального захисту населення. Крива Лоренца як графічна модель фактичного розподілу доходів.

ТЕМА 14. ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ

Економічне зростання і економічний розвиток. Матеріальні фактори Економічного зростання. Виробнича функція економічного зростання. Суспільні фактори економічного зростання. Маржиналістська та структуралістська теорії економічного зростання.

Модель економічного зростання Харрода-Домара. Кейнсіанська теорія і модель Харрода-Домара. Капітальна теорія вартості як основа моделі Харрода-Домара. Гранична схильність до заощадження та ефективність капіталовкладень як головні фактори моделі Харрода-Домара. Умови економічного зростання в моделі Харрода-Домара.

Модель економічного зростання Солоу. Фактори економічного зростання в моделі Солоу в довгостроковому і короткостроковому періодах.

Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин										
	Денна форма					Заочна форма					
	У сь ог о	у тому числі				У сь ог о	у тому числі				
		Л е к ц ії	П р а к т .	Л а б о р .	К о н с .		С а м о с т р	Л е к ц ії	П р а к т .	Л а б о р .	К о н с .
Розділ 1. Основи мікроекономічного аналізу.											
Теорія поведінки споживача. Теорія виробництва. Теорія ринкових структур											
Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки	10	2	2			6	10				10
Тема 2. Теорія поведінки споживача. Бюджетне обмеження та споживчий вибір	12	2	2			8	10				10
Тема 3. Попит, пропозиція, ціна, ринкова рівновага	12	2	2			8	12	2			10
Тема 4. Теорія виробництва. Витрати виробництва	12	2	2			8	12	2			10
Тема 5. Ринок досконалої конкуренції. Теорія монополії	10	2	2			6	12		2		10
Тема 6. Моделі монополістичної конкуренції та олігополії	10	2	2			6	12		2		10
Тема 7. Ціноутворення на ринку факторів виробництва	10	2	2			6	10				10
Розділ 2. Основні макроекономічні показники, умови загальної ринкової рівноваги та макроекономічне регулювання											
Тема 8. Макроекономіка як наука. Предмет і методи макроекономічного аналізу	10	2	2			6	10				10
Тема 9. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	12	2	2			8	12	2			10
Тема 10. Макроекономічна нестабільність. Безробіття та інфляція як прояв макроекономічної нестабільності	12	2	2			8	12		2		10

Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання. Фіскальна політика	10	2	2			6	10					10
Тема 12. Грошовий ринок і монетарна політика	10	2	2			6	10					10
Тема 13. Ринок праці та соціальна політика	10	2	2			6	10					10
Тема 14. Економічне зростання	10		2		2	6	8				2	6
Разом з дисципліни	150	26	28		2	94	150	6	6		2	136

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Розділ 1. Основи мікроекономічного аналізу. Теорія поведінки споживача. Теорія виробництва. Теорія ринкових структур			
1	Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки Мікроекономіка як складова частина теоретичної економіки. Проблема обмеженості ресурсів і необхідності вибору. Предмет курсу. Суб'єкти та об'єкти економічних відносин на мікрорівні. Методологія мікроекономічного аналізу. Мікроекономічні моделі. Мета та завдання дисципліни.	2	
2	Тема 2. Теорія поведінки споживача. Бюджетне обмеження та споживчий вибір Поняття корисності блага. Функція корисності. Загальна і гранична корисність. Перший закон Госсена. Рівновага споживача в кардиналістській теорії. Другий закон Госсена. Ординалістська концепція корисності. Аксиоми порядкового підходу. Поняття кривої байдужості і її види. Бюджетне обмеження. Рівновага споживача в ординалістській теорії.	2	
3	Тема 3. Попит, пропозиція, ціна, ринкова рівновага Поняття ринкового попиту. Закон попиту. Цінові і нецінові фактори попиту. Виключення із закону попиту. Пропозиція. Закон пропозиції. Фактори пропозиції. Ринкова рівновага. Дефіцити і надлишки.	2	
4	Тема 4. Теорія виробництва. Витрати виробництва Поняття витрат. Економічний і бухгалтерський підходи до визначення витрат. Альтернативні витрати. Витрати виробництва в короткостроковому періоді. Функція витрат в довгостроковому періоді.	2	

	<p>Поняття прибутку. Економічний і бухгалтерський прибуток. Парадокс прибутку. Максимізація прибутку в короткостроковому періоді.</p>		
5	<p>Тема 5. Ринок досконалої конкуренції. Теорія монополії Ознаки абсолютно конкурентного ринку. Попит на продукцію конкурентної фірми. Максимізація прибутку конкурентною фірмою в короткостроковому періоді. Переваги і недоліки досконалої конкуренції. Основні ознаки чистої монополії. Дохід і прибуток монополіста в короткостроковому періоді Довгострокова рівновага. Цінова дискримінація.</p>	2	2
6	<p>Тема 6. Моделі монополістичної конкуренції та олігополії Ознаки ринку монополістичної конкуренції. Диференціація продукту. Цінова і нецінова конкуренція. Короткострокова і довгострокова рівновага. Крива попиту фірми в умовах монополістичної конкуренції. Характерні риси та причини поширення олігополії.</p>	2	2
7	<p>Тема 7. Ціноутворення на ринку факторів виробництва Особливості попиту на фактори виробництва. Попит фірми на один змінний фактор. Зміна попиту фірми на фактор виробництва. Еластичність попиту на ресурс. Ринковий попит на ресурс.</p>	2	
Розділ 2. Основні макроекономічні показники, умови загальної ринкової рівноваги та макроекономічне регулювання			
8	<p>Тема 8. Макроекономіка як наука. Предмет і методи макроекономічного аналізу Практична функція макроекономіки. Об'єкт і предмет макроекономіки. Методологія макроекономіки. Становлення та розвиток макроекономіки.</p>	2	
9	<p>Тема 9. Макроекономічні показники в системі національних рахунків Макроекономічні показники і методика їх розрахунку. Методологічні принципи системи національних рахунків. Принципи і методи розрахунку валового національного продукту, чистого національного продукту, національного і особистого доходу. Номінальний і реальний ВВП. Дефлятор. Цінові індекси.</p>	2	
10	<p>Тема 10. Макроекономічна нестабільність. Безробіття та інфляція як прояв макроекономічної нестабільності Економічні коливання. Причини економічних коливань.. Тривалість та матеріальна основа економічних циклів. Фази економічного циклу. Характеристика фаз економічного циклу. Заходи державної економічної політики на різних фазах економічного циклу.</p>	2	2

	<p>Структура ринку праці. Сутність безробіття. Види безробіття. Причини безробіття. Природний рівень безробіття. Наслідки безробіття. Закон Оукена.</p> <p>Сутність інфляції. Види інфляції. Вимірювання інфляції. Причини інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції.</p>		
11	<p>Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання. Фіскальна політика</p> <p>Роль держави в економічному кругообігу. Вплив держави на економічну рівновагу.</p> <p>Основні економічні і функції держави.</p> <p>Фіскальна політика та її вплив на економічну динаміку.</p> <p>Механізм впливу фіскальної політики на сукупний попит згідно кейнсіанської концепції.</p> <p>Стимулююча і обмежувальна фіскальна політика.</p> <p>Автоматичні стабілізатори та дискреційна стабілізаційна політика.</p> <p>Державний бюджет та бюджетне обмеження. Фіскальні дефіцити.</p>	2	
12	<p>Тема 12. Грошовий ринок і монетарна політика</p> <p>Рівновага на грошовому ринку.</p> <p>Цілі та види грошово-кредитної політики.</p> <p>Інструменти грошово-кредитної політики.</p> <p>Передатний механізм грошово-кредитної політики.</p> <p>Кейнсіанська та монетаристська концепції грошової політики.</p>	2	
13	<p>Тема 13. Ринок праці та соціальна політика</p> <p>Особливості формування попиту і пропозиції на ринку праці.</p> <p>Головні тенденції зміни структури зайнятості.</p> <p>Класична і кейнсіанська моделі зайнятості.</p> <p>Безробіття: основні визначення та вимірювання. Економічні та соціальні втрати від безробіття.</p>	2	
14	<p>Тема 14. Економічне зростання</p> <p>Поняття, вимірники і фактори економічного зростання.</p> <p>Кейнсіанська модель економічного зростання Харрода-Домара.</p> <p>Базова модель економічного зростання за Р. Солоу.</p>	2	
Разом		28	6

7. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. / С. М. Панчишин, П. І. Островерх, І. В. Грабинська та ін.; за ред. С. М. Панчишина, П. І. Островерха. 3-тє вид., виправл. та доп. Л.: Апріорі, 2020. Кн.1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка. 648 с.
2. Базилінська О., Мініна О. Мікроекономіка. К.: ЦУЛ, 2019. 352 с.
3. Базилінська О. Макроекономіка / О. Базилінська К. : Центр навчальної літератури, 2019. 442 с.
4. Безугла В.О. Мікроекономіка. Видавництво «ЦУЛ», 2017. 288 с.
5. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса, 2020. 76 с.
6. Білецька Л., Білецький О., Савич В. Економічна теорія: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка: Навч. посібник . К. : Центр навчальної літератури, 2019. 685 с.
7. Вступ до макро- та мікроекономіки : навчальний посібник / Г. І. Скорик, М. Б. Швецова, П. І. Стецюк. Друге видання. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 164 с.
8. Економіка: макро- та мікроекономічні аспекти: Навчальний посібник / Баула О.В., Вісин В.В., Вісіна Т.М., Галазюк Н.М., Зелінська О.М., Ліщук В.І., Лютак О.М, Савош Л.В. Луцьк: Редакційно-видавничий відділ Луцького НТУ, 2018. 279 с.
9. Економіка: теорія і практика. Підручник. / Галушка З.І., Поченчук Г.М. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.
10. Економічна теорія: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / Талавиря М.П., Бутенко В.М, Болгарова Н.К., Пащенко О.В. Київ: ЦП “Компринт”, 2020. 485 с.
11. Економічна теорія: практикум для студентів закладів вищої освіти / Талавиря М.П., Болгарова Н.К., Пащенко О.В. Київ: ЦП “Компринт”, 2020. 356 с.
12. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка). Макроекономіка : навчальний посібник / Мацелюх Н. П., Максименко І. А., Теліщук М. М. та ін. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. 456 с.
13. Економічна теорія : підручник / В. Д. Лагутін, Ю. М. Уманців, Т. А. Щербакова та ін. ; за заг. ред. В.Д. Лагутіна. Київ : Київ. нац. торг.-екон.ун-т, 2017. 608 с.

14. Економічна теорія: Макро- і мікроекономіка: Навч. посібник / За ред. З.Ватаманюка та С. Панчишина. 3-тє вид., доп. К.: Альтернативи, 2015. 608 с.
15. Економічна теорія : підручник / Чепінога В.Г. К.: 2-ге вид., стереотип. Юрінком Інтер, 2019. 656 с.
16. Економічна теорія. Практикум / А. Базиліук, Ж. Дерий, В. Концева. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 312с.
17. Зянько, В. В. Основи мікроекономіки : навчальний посібник для закладів ви-щої освіти. / Зянько В. В. [Вид. 3-є, перероб. і доп.]. Вінниця : ВНТУ, 2021. 325 с.
18. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса, 2020. 76 с.
19. Кокареєв І. В. К 597 Основи економічної теорії : навч. посібник / І. В. Кокареєв. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 100 с.
20. Косік А., Гронтковська Г. Мікроекономіка. Практикум / К.: Центр навчальної літератури, 2019. 418 с.
21. Макро- та мікроекономіка: навчальний посібник / О.В. Панухник, С.Є. Хрупович, Н.Ю. Мариненко. Тернопіль : ПМП „Тайп”, 2016. 134 с.
22. Макроекономічна політика у макроекономічній стабілізації національної економіки : монографія / за наук. ред. проф. І. Ф. Радіонової. К. : Університет економіки та права «КРОК», 2017. 240 с.
23. Макроекономіка: базовий курс [Електронний ресурс] : навч. посіб. / [І.Й. Малий, І.Ф. Радіонова, Т.Ф. Куценко, Н.В. Федірко та ін.] К. : КНЕУ, 2016. 254 с.
24. Макроекономіка. / Косік А., Гронтковська Г. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.
25. Макроекономіка / Гронтковська Г. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 642 с.
26. Макроекономіка : підручник / В.Д. Базилевич [та ін.]; ред. В. Д. Базилевич. 4-те вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2016. 743 с.
27. Макроекономіка: базовий електронний текст лекцій. [Електронний ресурс] / [Малий І.Й., Радіонова І.Ф., Куценко Т.Ф., Федірко Н.В. та ін. К.: КНЕУ, 2017 200 с. URL : http://feu.kneu.edu.ua/ua/depts4/mdu/disciplines_of_bachelor_level_mdu/macroeconomics/
28. Макроекономіка та мікроекономіка: практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб.; уклад.: М. В. Шашина. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 88 с.

29. Малий І. Й. Макрорегулювання фінансового сектору : монографія / І. Й. Малий, Т.О. Королюк. К. : КНЕУ, 2015. 304 с.
30. Мікроекономіка. Тренінг-курс : навч. посібник / [В. П. Решетило, А. Є. Ачкасов, І. А. Островський, С. Б. Тимофієва]; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. 2-ге вид., випр. і доп. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 265 с.
31. Мікроекономіка: Навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с.,
32. Островерх П., Панчишин С. Аналітична економіка. Макроекономіка і мікроекономіка. Книга 1, К.: Вид. Априорі. 2020. 648 с.
33. Побережець Т.І. Болгарова, Н.К. , Талавиря М.П. , Пащенко О.В. Економічна теорія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів IV рівня акредитації. Ніжин.: ПП Лисенко М.М., 2017. 475 с.
34. Поплавська Ж.В., Криса О.Й. Мікроекономіка: Теорія і практика управлінської економіки. Навчальний посібник. Алерта, 2019. 270 с.
35. Практикум-тренінг з мікроекономіки.(укладачі М.М. Рудий та інші).К.:НАУ, 2016. 172 с.
36. Рудий М., Жебка В. Мікроекономіка / М. Рудий, В. Жебка К.: Центр навчальної літератури, 2019. 360 с.
37. Тюхтенко Н.А. Макроекономіка: Навчальний посібник/ Н.А. Тюхтенко, К.М. Синякова. 2-е вид., доп. та перероб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 352 с.
38. Уманців Ю. М., Сонько Ю. А., Лазебна І. В. Макроекономічний аналіз : навч. посіб. / Ю. М. Уманців, Ю. А. Сонько, І. В. Лазебна. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 424 с.
39. Макро- і мікроекономіка [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до практичних завдань для студентів спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування" освітньої програми "Публічне управління" першого (бакалаврського) рівня / уклад. М. С. Бріль, О. О. Єрмоленко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. 48 с.
40. Мікро- та макроекономіка. Практикум.: [Електронний ресурс]: навчальний посібник для студентів освітнього ступеня – бакалавр / уклад. О.І. Андрусь. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 146 с.
41. Пилипенко Н.М. Макроекономіка: Конспект лекцій. / Суми, Сумський національний аграрний університет, 2023. 112 с.
42. Мікро- та макроекономіка: [Електронний ресурс]: навчальний посібник для студентів освітнього ступеня – бакалавр, галузей знань – 07 Управління та адміністрування, 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальностей 075 Маркетинг, 281 Публічне управління та адміністрування,

освітні програми – Промисловий маркетинг, Адміністративний менеджмент, Електронне урядування. / уклад. О.І. Андрусь. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,85 Мбайт). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 325 с.

Додаткова література

1. Біржова діяльність і підприємництво: навчальний посібник / М.М. Льчук, Н.П. Резнік; М-во освіти і науки України, НУБіП України. Біла Церква: Білоцерківдрук, 2018. 318 с
2. Економічна теорія: підручник / В.Д. Лагутін, Ю.М. Уманців, Т.А. Щербакова та ін.; за заг. ред. В.Д. Лагутіна. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608 с.
3. Економічна теорія: Підручник для вищої школи / за заг. ред. М.О. Соколова, М.І. Горлача. – К.: Центр учбової літератури, 2017. 532 с.
4. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка). Політекономія: навчальний посібник / Н.П. Мацелюх, І.А. Максименко, М.М. Теліщук та ін. – Ірпінь: Університет ДФС України, 2018. 270 с.
5. Економічна теорія. Політекономія / В. Семененко, Д. Коваленко, В. Бугас, О. Семененко. К.: Центр учбової літератури, 2019. 428 с.
6. Ковбатюк М. В. Методичні рекомендації для проведення практичних занять та самостійної роботи студентів з дисципліни «Мікроекономіка» / М. В. Ковбатюк, І. І. Стрілок. К. : КДАВТ, 2016. 40 с.
7. Макроекономічні диспропорції України: особливості формування та механізм регулювання:[монографія] / Л. В. Шинкарук, А. А. Вдовічен. Національний університет біоресурсів і природокористування України. Чернівці: Технодрук, 2018. 488с.
8. Макроекономічна політика у макроекономічній стабілізації національної економіки : монографія / за наук. ред. проф. І. Ф. Радіонової. К. : Університет економіки та права «КРОК», 2017. 240 с.
9. Макроекономіка: базовий курс [Електронний ресурс] : навч. посіб. / [І.Й. Малий, І.Ф. Радіонова, Т.Ф. Куценко, Н.В. Федірко та ін.] К. : КНЕУ, 2016. 254 с.
10. Макроекономіка: Методичні поради та плани практичних занять для студентів економічного факультету / За ред. С.М. Панчишина та П.І. Островерха. Вид. 8-е, перероб. та доп. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 132 с.
11. Мацелюх Н.П. Основи економічної науки. навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури. 2020. 324 с.

12. Міжнародна економіка : підручник : затверджено МОН України / за ред.: Ю. Г. Козака, Д. Г. Лук'яненко, Ю. В. Макогона. 3-тє вид., переробл. та допов. К., 2018. 560 с.
13. Мікроекономіка: конспект лекцій / Ю.М. Петрушенко, О. В. Дудкін, Н. М. Костюченко. Суми : Сумський державний університет, 2016. 206 с.
14. Наливайко А.П., Прохоров Є. В., Азьмук Л.А., Банщиков П.Г. Практикум з мікроекономіки до підручника Мікроекономіка К.: КНЕУ, 2016. 522 с. 12.
15. Основи економічної науки / Н. Мацелюх, О. Розум, І. Максименко, М. Теліщук. К.: Центр учбової літератури, 2019. 324 с.
16. Основи економічної теорії. Практикум. Навчальний посібник / С.М. Лисенко, Я.О. Ляшок. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 268 с.
17. Основи підприємництва і бізнес культури: навчальний посібник / А.Б. Педько. К.: Центр учбової літератури, 2019. 168 с.
18. Податкова діяльність держави в умовах становлення інформаційної постіндустріальної економіки : монографія / [Мацелюх Н. П., Максименко І. А., Теліщук М. М. та ін.]. Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. 362 с.
19. Тарасевич В. Економічна теорія. Мікроекономіка. Підручник. Вища освіта ХХІ століття, 2015. 134 с.
20. Фондовий ринок: практикум: навчальний посібник / В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, В.В. Вірченко та ін.; за ред. В.Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К. : Знання, 2017. 718 с.
21. Serohin V., Serohina S., Bodrova I., Hrytsenko H., Omelianenko O. The Potential of Territorial Communities as a Factor of Socio-Environmental Development of Territories. WSEAS Transactions on Environment and Development. 2023. Vol. 19. pp. 197-206. DOI: 10.37394/232015.2023.19.17
22. Омеляненко В., Омеляненко О., Вернидуб М. Наукові засади аналітичного підходу до формування та оцінювання ефективності інноваційної політики в контексті сталого розвитку. Економіка та суспільство. 2022. № 42. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-88>
23. Кудріна О. Ю., Омеляненко В. А., Омеляненко О. М. Стратегічні аспекти вироблення інноваційної політики в контексті сталого розвитку та безпеки країни. Ефективна економіка (індексується в Index Copernicus). 2020. № 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8413>.
24. Омеляненко О.М. Аналіз трансформації бізнес-процесів підприємства в ході цифрового маркетингу. Причорноморські економічні студії (індексується в Index Copernicus). 2019. № 47 (1). С. 136–140.

25. Омеляненко О.М. Аналіз особливостей креативних послуг із погляду побудови бізнес-стратегій. Причорноморські економічні студії (індексується в Index Copernicus). 2020. № 58 (2). С. 45–50.

26. Омеляненко О. Науково-методичні аспекти оцінювання збитків від військових дій на основі визначення втрат людського капіталу. Кримінологічні дослідження. 2023. Вип. 13. С. 140-164.

Нормативні документи:

1. Конституція України: №254к/96ВР. Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Редакція від 30.09.2016. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 50–51, ст.572. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

3. Господарський кодекс України станом на 27 лютого 2009 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19–20, № 21–22, ст.144. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

4. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 44-45, № 46-47, № 48, ст.552. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

5. Податковий кодекс України від 2.12.2010р. №2755-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

Електронні ресурси:

1. Національний інститут стратегічних досліджень. URL : <http://www.niss.gov.ua>.

2. Офіційний сайт Президента України. URL : <http://www.president.gov.ua/>.

3. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.

4. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. URL : <http://www.budget.rada.gov.ua/>.

5. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів і фондового ринку URL : <http://www.ssmc.gov.ua>.

6. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

7. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України URL : <http://www.me.gov.ua>.

8. Офіційний сайт Національного Банку України URL : <http://www.bank.gov.ua>.
9. Офіційний портал Кабінету Міністрів України URL : <http://www.kmu.gov.ua>.
10. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL : <http://www.me.gov.ua>.
11. Офіційний сайт Міністерства фінансів України: URL : <http://www.minfin.gov.ua>.
12. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL : <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>.
15. Офіційний сайт Державної фіскальної служби. URL : <http://minrd.gov.ua/>.
16. Офіційний сайт Світового банку. URL : <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>.
17. Офіційний сайт Статистики Євростату. URL : <http://ec.europa.eu/eurostat/>.

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

Мультимедійне обладнання в аудиторії для проведення лекційних занять.